

Ventas baseina apgabala konsultatīvās padomes sēde

PROTOKOLS

Ventspils

2008. gada 13. novembrī

Sēdē piedalās:

Ventas baseina apgabala konsultatīvās padomes locekļi:

Ministriju pārstāvji:

Inguna Pļaviņa – Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde
Andis Strungs – Liepājas reģionālā vides pārvalde
Irēna Vinogradova – Sabiedrības veselības aģentūras Ventspils filiāle
Roberts Meijers – Ekonomikas ministrijas Enerģētikas departamenta pārvalde
Inga Tapiņa – Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrijas Telpiskās plānošanas departamenta Teritorijas plānojumu nodaļa

Plānošanas reģionu attīstības padomju pārstāvji:

Arturs Cīrulis – Vārves pagasta padome
Kaspars Rasa – Kuldīgas rajona pašvaldības „Kuldīgas attīstības aģentūra”
Virma Poga – Sabiles novada dome
Armands Pužulis – Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome

Nevalstisko organizāciju pārstāvji:

Zaīga Gavrilova – „Latvijas Zaļā kustības” Ventspils nodaļa
Elīta Kalniņa – Vides aizsardzības klubs

Citi pārstāvji:

Zane Štencele – Saldus rajona padome
Oskars Jēgermanis – Sabiles novada dome

LVĢMA pārstāvji:

Indriķis Barkāns
Evita Lapa
Linda Bušmane
Dace Lorence

Sēdes sākums **14:05**

Sēdes norise

1. Sēdes atklāšana (Padomes priekšsēdētājs I. Pļaviņa)

Padomes priekšsēdētāja **I. Pļaviņa** sasveicinās ar klātesošajiem, ierosina atklāt sēdi un uzsver Ventas BA apsaimniekošanas plāna projektu, kā galveno apspriežamo tēmu. **I. Pļaviņa** secina, ka uz Ventas konsultatīvās padomes sēdi ir ieradušies 11 padomes locekļi un līdz ar to padome ir lemt spējīga. **I. Pļaviņa** iepazīstina ar sēdes saturu.

2. Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna projekta versijas satura apskats (E. Lapa, LVĢMA)

E.Lapa iepazīstina sēdes dalībniekus ar LVĢMA paveikto darbu iepriekšējā periodā un ierosina apspriest, kā plāna izstrādes procesā iesaistīt mērķa grupas, kuras sēdes dalībnieki pārstāv. Kā arī rosina arī diskutēt par to, kādi iespējamie uzlabojumi un izmaiņas būtu nepieciešamas Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna izstrādē.

3. Diskusija par Ventas BA apsaimniekošanas plāna projekta versijai piedāvātajiem ieteikumiem un labojumiem

I.Barkāns izsaka vēlmi paskaidrot esošo situāciju plānu izstrādes procesā - ūdens struktūrdirektīvas prasības tiek ieviestas visās Eiropas Savienības (turpmāk ES) dalībvalstīs, bet pašlaik tās ieviešanas process ir izrādījies sarežģītāks, nekā sākotnēji plānots dažādu procesa nepilnību dēļ. Kā vienu no šādiem apstākļiem minot interkalibrācijas procesa nepilnības, kuru ir bijis paredzēts pabeigt jau 2006. gadā, bet, kurš turpinās vēl pašlaik. Ierosina sēdes dalībniekiem labot esošo plāna projektu un atgādina, ka plāna ieviešanu veiks pārvaldes institūcijas, kuras pārstāv arī KP sēdes dalībnieki. Pēc plānu apstiprināšanas Ministru kabinetā tie būs jāņem vērā arī attīstības procesa plānošanā. Tādēļ būtu ieteicams līdz 2012.gadam rīcības programmu izstrādāt sadarbojoties gan aģentūrai, gan ieinteresētajām pusēm.

I.Pļaviņa interesējas par starptautiskās sadarbības līmeni plānu izstrādes gaitā, jo bijuši mēģinājumi iesaistīt Lietuvas pusi KP darbībā, bet bez panākumiem. Un ierosina atjaunot sadarbību.

I.Barkāns atbild, ka starptautiskā sadarbība pēdējā laikā ir sarežģījusies veicamo darbu apjoma un termiņu dēļ, bet ir plānota aktīvāka sadarbība ar kaimiņvalstīm. Turklāt, lai mēģinātu organizēt aktīvāku sadarbību starpvalstu līmenī un visu sakārtotu, ir jāiesaistās ministrijām. Bet ir direktīva, kuras prasības šajā jomā pašlaik nav izpildītas. Piebilstot, ka šī gada decembrī ir plānota tikšanās ar Lietuvas pusi, jo plānus saskaņot ir abu pušu interesēs, jo tādas ir prasības, uzsverot to, ka šis jautājums ir svarīgs.

I.Pļaviņa izsaka priekšlikumu nākošo KP sēdi rīkot Liepājā, kas atrodas tuvāk Lietuvai. Līdz ar to būtu iespēja uzaicināt kaimiņvalsts pārstāvjus un uzzināt, kāda ir plānu izstrādes stadija un kā tie sader kopā. **I.Barkāns** atzīst, ka Lietuvas pusei ir sarežģījumi ar plānu izstrādi. Tādēļ **I.Pļaviņa** ierosina, ka šādā gadījumā neizstrādātie plāni varētu tikt balstīti uz Latvijas puses veikumu.

A.Cīrulis vaicā, kā saskaņot teritorijas plānus, kas jānodod jau decembrī, ar baseinu apsaimniekošanas plāniem. **I.Pļaviņa** atbild, ka teritorijas plānošana ir process un pašvaldību teritoriju plānus laika gaitā ir nepieciešams pārskatīt un grozīt.

A.Pužulis vēlas noskaidrot, kādā veidā notiks baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu ieviešana, caur kādiem dokumentiem utt. **I.Barkāns** atbild, ka rīcības programmu izstrāde paredzēta līdz 2012.gadam. Līdz ar to sadarbības rezultātā ir iespējams plānot un iestrādāt nepieciešamos pasākumus. Turklāt, līdz 2012.gadam ES piešķirtie līdzekļi ir sadalīti, tādēļ ir jāplāno līdzekļu piesaistīšana nākošajā periodā, kas ir paredzēts no 2012. līdz 2015.gadam. Likumdošanā diez vai tiks izstrādāts kas vairāk. Likuma ieviešanu kontrolēs Valsts Vides dienests, bet nav skaidrs, kādā veidā tas tiks veikts, un ierosina arī šo jautājumu apspriest konsultatīvajās padomēs. **A.Pužulis** paskaidro savu interesi augstāk minētajā jautājumā argumentējot to ar faktu, ka jau iepriekš ir tikuši izstrādāti dokumenti, kuru ieviešana reizēm nav iespējama. **I.Barkāns** apstiprina, ka šī iemesla dēļ nozīmīga ir plaša sabiedrības līdzdalība. **I.Pļaviņa** piebilst, ka baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu ieviešana lielā mērā balstīta uz teritorijas plānošanu ar tādu

nostāju, ka teritorijas plānošana ir vides politikas instruments, ne otrādi. **I.Barkāns** apstiprina, ka plāna izstrāde noris pēc tā paša principa.

K.Rasa pievienojas diskusijai un secina, ka uz doto mirkli plānā ir pieejami mērķi un rīcības, tomēr pasākumu apraksts pagaidām ir neliela daļa. Turklāt, attiecībā uz ieviešanas procesu, nozīmīga ir ne tikai līdzdarbošanās, bet arī tas, kā motivēt līdzdarboties. Attiecībā uz teritorijas plānošanu – lielākoties tas tiek izprasts kā aizliegums izmantot kādu noteiktu teritoriju, kas īsti nav pareiza pieeja. Izsakot nepieciešamību izstrādāt veicamos pasākumus un ierobežojumus konkrētām teritorijām. **I.Pļaviņa** interesējas, vai pasākumu programmu ir iespējams izstrādāt tik detalizēti. **I.Barkāns** paskaidro, ka tas ir atkarīgs no resursiem, pieejamās kapacitātes un sabiedrības līdzdalības. Pagaidām plānu izstrāde tiek balstīta uz oficiālajām datu bāzēm, kurās informācija mēdz būt neprecīza vai novecojusi. Līdz ar to veiksmīgai un precīzai plānu izstrādei ir nepieciešams pašvaldību atbalsts.

A.Pužulis interesējas, vai par direktīvas ieviešanu atbild valsts, kas pieprasa arī to, lai valsts saplāno arī līdzekļus šim procesam. **I.Barkāns** piekrīt un piebilst, ka līdz šim ir bijusi pieredze, ka valsts izstrādā dokumentus, kas tālāk nav pielietojami, tādēļ likumdošanas iniciatīvai vajadzētu nākt no ieinteresētajām pusēm. Ar ierosinājumu veicināt diskusiju starp upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas nodaļu, pašvaldību plānu izstrādātājiem un citiem iesaistītajiem, lai tiktu panākts vēlamais rezultāts.

E.Kalniņa interesējas par Užavā plānoto cūku fermu, par to, kā šāda veida lieli projekti saskan ar plāniem. Un min, ka pašvaldība teritorijas plānojumā ietver ražošanas zonu, bet ražošanas veidi atšķiras un cūku ferma rada lielu slodzi uz ūdens objektiem. **I.Barkāns** atbild, ka pašvaldībai attīstība ir jāplāno, pirmkārt, no ūdens resursu viedokļa un, otrkārt, pastāv prasības, kas izriet no citiem normatīvajiem aktiem. **K.Rasa** interesējas, kāds ir plāna ieguldījums šāda veida gadījumos. **I.Barkāns** informē, ka instruments, kas nosaka, *kas kur* atrodas, nav varbūt teritoriālais, bet administratīvais plāns, kurā plānotajam, plānojot attīstību, jāņem vērā gan punktveida slodzes, gan citi apstākļi.

I.Pļaviņa, apkopojot apspriesto, secina, ka pašlaik esošajā Ventas BA apsaimniekošanas plāna projektā pašlaik ir pieejams apraksts par esošo situāciju un tiek dots mērķlielums teritorijas plānošanai (lai arī vienā, ūdens, sfērā), kas jāsasniedz. Tālākais ir taktiski un stratēģiski jautājumi – kur un kādas tehnoloģijas pielietojamas.

I.Barkāns atgādina, ka plāns netiek izstrādāts ministrijas vajadzībām, bet gan tiem, kas iesaistīti un, kam būs iespēja sekot līdz noteiktu uzdevumu un mērķu sasniegšanas procesam.

K.Rasa tomēr vēlas noskaidrot konkrēto gadījumu par cūku fermu un vaicā, vai šāda veida objektu labāk ir veidot tur, kur ir laba ūdens kvalitāte, vai sliktā. **I.Barkāns** atbild, ka tas ir atkarīgs no fizioģeogrāfiskā objekta stāvokļa. **I.Pļaviņa** papildina, ka jāņem vērā ne notekūdeņu faktors, kas cūku fermām nav būtisks vides aspekts, bet gan virca, kam nepieciešamas pietiekoši daudz zemes platības, kur to iestrādāt, kā arī iespējamie smaku traucējumi.

A.Pužulis vaicā, kā tika noteiktas prognozes 2015.gadam, kā tiek plānots sasniegt labu ūdens kvalitāti un kādi kritēriji tiek izmantoti. **L.Bušmane** atbild, ka ir izvirzīti mērķi, kurus vajadzētu sasniegt, bet direktīva pieļauj, ka pat, ja tiek darīts viss iespējamais, netiek sasniegta vēlamā kvalitāte, kas gan detalizēti jāpaskaidro – ekonomisku, fizisku, ķīmisku procesu dēļ tiek pieļauta mērķu nesasniegšana. **A.Pužulis** secina, ka šie mērķi ir izvirzīti ideoloģiski. **L.Bušmane** skaidro, ka kvalitātes prasības kā mērķis tiks saglabāts, bet ar varbūtību, ka krāsojums (kvalitāte) mainīsies no sarkana („ļoti sliktā”) ne uz zaļu („laba”), bet gan uz oranžu („sliktā”). **I.Barkāns** papildina, ka tādēļ direktīvas prasībās ir iekļauta

sociāli ekonomiskā analīze (izmaksu un ieguvumu analīze), kur „pārmērīgas izmaksas” tiek minētas kā attaisnojošs faktors.

A.Pužulis šaubās par pašvaldību materiālo kapacitāti teritoriālo plānu izstrādei un to, vai tās spēš iekļaut tajos visu nepieciešamo. Uz ko **I.Barkāns** atbild, ka teritorijas plānotāji saprotas labi, bet trūkst aktīvākas komunikācijas.

E.Kalniņa interesējas, vai ir paredzēts tas, ka sasaistīsies Jūras direktīva, direktīva par lašu upēm u.c.. **I.Barkāns** atbild, ka Ūdens struktūrdirektīva ir „lietussarga” direktīva, kurai par pamatu ir vecā likumdošana un dokumentu, bet nav iekļauta jūra, kas tiek piesaistīta kā piekrastes ūdeņi. Turklāt, ja kāda no direktīvām izvirza nopietnākas prasības, tiek piemērotas tās.

A.Pužulis izsaka ierosinājumu iekļaut direktīvas ieviešanas mehānismu plānos. **I.Barkāns** apstiprina šādu nepieciešamību un ierosina šo mehānismu iekļaut priekšlikumu veidā. **A.Pužulis** piebilst, ka to var veidot kā izvērtējumu ar priekšlikumiem.

V.Poga ierosina pasākumu plānā iekļaut Sabili, kur ir vajadzīgs sakārtot attīrīšanas iekārtas un kanalizāciju. **L.Bušmane** paskaidro, ka pagaidām plānā ir iekļautas lielās apdzīvotās vietas. Sabilē ir līdz 2000 iedzīvotāju, kas attiecas uz papildus pasākumiem. **L.Bušmane** uzsverot, ka ir nepieciešams, lai arī Sabile tiku iekļauta pasākumu plānā, argumentējot ar to, ka mazo apdzīvoto vietu ir daudz, bet ES līdzekļu nepietiks. Tādēļ Vides ministrija ir izstrādājusi kritērijus, vai apdzīvotā vieta atrodas riska ūdensobjektā vai nē. **L.Bušmane** sola, ka uz nākošo KP sēdi būs pieejama jau pabeigta pasākumu programma.

I.Pļaviņa vaicā, vai sēdes dalībniekiem ir vēl kādi komentāri attiecībā uz plāna projekta versiju. **K.Rasa** ierosina kartei ar ūdens objektiem pievienot administratīvo dalījumu. **A.Strungs** izsaka nepieciešamību iekļaut arī kvalitātes rādītājus. **I.Pļaviņa** apstiprina, ka šāda karte varētu noderēt arī sabiedriskajās apspriešanās.

E.Kalniņa vaicā, cik ir noteikti stipri pārveidotie ūdensobjekti. **I.Barkāns** atbild, ka ir noteikti 7 stipri pārveidotie ūdensobjekti, bet arī šis rādītājs var mainīties kritēriju neskaidrības dēļ.

I.Tapiņa vēlas izcelt lietoto klasifikācijas jēdzienu „augsta” un „laba” nesalīdzināmību.

V.Poga uzaicina izteikties Sabiles novada zemes ierīkotāju O.Jēgermani. **O.Jēgermanis** vēlas uzzināt, kāda ir attieksme pret upju tīrīšanu, jo ir novērota Abavas aizaugšana. **I.Barkāns** atbild, ka liela daļa Latvijas upju skaitās valsts nozīmes notekas. Līdz ar to melioratori var veikt tīrīšanu pēc saviem ieskatiem, kas visbiežāk tiek veikts ar ekskavatoru un ir kaitīgi. Tīrīšana ir atjaunojošs pasākums, kas skaitās papildu pasākums, un ir jāveic individuāli pētījumi, kā to veikt. Piekrītot pasākuma nepieciešamībai. **L.Bušmane** ierosina, ka attīrāmās vietas varētu uzrādīt iedzīvotāji vai pašvaldību pārstāvji.

I.Pļaviņa interesējas, vai ir vēl kādi jautājumi vai ierosinājumi un vēlas komentēt plāna projekta versiju. **I.Pļaviņa** izceļ plāna projekta versijas 15.lpp., kurā aprakstīti polderi, bet nav minēts Užavas polderis, kurš ir sarežģīts tādēļ, ka viena puse no tā ir putnu aizsargājamā teritorija, bet otra – nacionālas nozīmes lauksaimniecības nozīmes teritorija. Līdz ar to apsaimniekojot atbilstoši lauksaimniecības zemes, tiek kaitēts putniem un otrādi. 21.lpp. attiecībā uz dūņu kvalitāti tiek norādīts smago metālu daudzums notekūdeņu dūņās t/gadā, bet I.Pļaviņa iesaka precizēt, ko šis rādītājs nozīmē, un uzrādīt, kāda ir dūņu kvalitāte attiecībā uz smagajiem metāliem. Attiecībā uz 23.lpp. iesaka precizēt informāciju par atkritumu izgāztuvēm, kas mainās dinamiski un uz doto mirkli

vairākas izgāztuves jau ir rekultivētas, tsk. Platenes atkritumu izgāztuve, kas nozīmē, ka slodzes uz ūdeni šajās vietās vairs nav, un ierosina informāciju plāna izstrādei iegūt, piemēram, no Piejūras projekta vai pašvaldību dokumentiem. **I.Barkāns** piekrīt, ka informācija var būt neprecīza uz doto mirkli un uzsver, ka pagaidām darbs tiek izstrādāts balstoties uz oficiālu informāciju, kas pieejama datu bāzēs, un šī iemesla dēļ ir nepieciešams pašvaldību, reģionu un ieinteresēto pušu atbalsts pēc iespējas precīzākas informācijas iestrādei. **I.Pļaviņa** ierosina tekstā iekļaut atsauces par datu vecumu un izceļ plāna 23.lpp. iekļautās atsauces uz 90. gadā veiktu pētījumu, kura rezultāti vairs neatbilst realitātei, jo piesārņojums šajā vietā nav sanējams, bet attīrās dabiski. Apšaubu iespēju, ka 26.lpp. atmosfēras piesārņojums, kas rodas no autotransporta, varētu nonākt pazemē, kas teorētiski ir iespējams, bet diez vai praktiski. Par centralizētajām notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmām 27.lpp. izceļ jautājumu par piesārņojuma pilnā apjomā nonākšanu vidē no sausajām tualetēm, septiķiem, jo jau labu laiku pastāv norma, kas nosaka notekūdeņu pieņemšanu un apstrādāšanu pašvaldībās. **I.Pļaviņa** vaicā, vai tiešām pēdējo 10 gadu laikā no Butiņģes nav bijuši pārrobežu piesārņojuma gadījumi. **L.Bušmane** atbild, ka šāda veida informāciju ir sniegusi Vides ministrija, kura nav ņēmusi vērā jūras piesārņojumu. **I.Pļaviņa** iesaka vērsties Valsts Vides dienestā pēc šāda veida informācijas. Un izceļ 94.lpp. pieejamo informāciju par ūdens ieguves pasākumiem, kur apjomu nosaka ūdens resursu lietošanas atļaujas, kuras izsniedz Reģionālās vides pārvaldes, ne A vai B kategorijas piesārņošanas atļaujas.

A.Pužulis iesaka plāna tekstā iekļaut norādes par datu vecumu un tendences, kuras nosaka valsts politika. **I.Pļaviņa** pievienojas, ka attiecībā, piemēram, uz atkritumu apsaimniekošanu šādas tendences noteikti ir pieejamas.

A.Strungs norāda, ka 23.lpp. priekšpēdējā rindkopā tiek uzrādīta noliktava Kuldīgas (Skrundas Dūkules mežniecība) rajonā, par kuras esamību šajā apgabalā nav zināms, un lūdz precizēt informāciju.

Sēdes dalībnieki vienojas turpmākos komentārus un ieteikumus iesūtīt aģentūrai elektroniski līdz decembra sākumam.

I.Pļaviņa vaicā, vai sēdes dalībniekiem ir vēl kādi jautājumi. **K.Rasa** ierosina pievērsties plānu sabiedriskās apspriešanas jautājumam. Un izsaka bažas, ka šīs sabiedriskās apspriešanas tiks izpildītas tikai formāli un tādēļ jādomā, kā uzrunāt un iesaistīt cilvēkus un, kas ir svarīgs, kādas mērķa grupas u.c. **I.Pļaviņa** interesējas, kādi ir aģentūras plānotie sabiedrības informēšanas pasākumi. **I.Barkāns** informē sēdes dalībniekus par to, ka ir paredzēts, pirmkārt, izveidot plāna saīsinātu versiju, kura tiks publicēta mājas lapā ar norādēm uz pilnu plāna versiju. Otrkārt, plānots ir veikt izbraukumus uz reģioniem vai rajoniem un runāt ar pašvaldībām, vides speciālistiem, lauksaimniekiem. Tādējādi tiks mēģināts veicināt sabiedrības iesaisti un tālāk tiks izsludināts datums, kad notiks oficiālā sabiedrības apspriešana.

I.Pļaviņa vaicā, vai ir vēl kādas idejas. **I.Tapiņa** iesaka informāciju nodot sabiedrībai ne tikai ar interneta publikāciju starpniecību. **L.Bušmane** paskaidro, ka LVĢMA pašvaldībām nodos nepieciešamo informāciju sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienības palīdzību, arī plāna saīsināto versiju rajonu padomei, no kurienes tā var tikt izplatīta tālāk. **A.Pužulis** iesaka runāt ar pašvaldību vadītājiem, bet tā kā tie mainīsies pēc pusgada, tad ar rajonu u.c. plānošanas speciālistiem, kas turpinās darbu arī pēc pašvaldību vēlēšanām un reģionu apvienošanās. **I.Pļaviņa** ierosina līdzīgi, kā Vides ministrija izmantoja portālu www.politika.lv, izmantot šāda veida portālus komentāru iegūšanai. Arī pašvaldības var ievietot saiti uz šo plānu savās mājas lapās. **K.Rasa** vaicā, vai ir bijis nodoms izmantot reģionālo presi. **I.Pļaviņa** izsaka nepieciešamību šo informāciju noformēt pēc iespējas

vienkāršāk, ar attēliem u.c. **K.Rasa** iesaka, sagatavot informāciju par to, kas ir šis plāns, kā tas ietekmēs konkrēto mērķa grupu, kādus pienākumus uzliks.

E.Kalniņa ierosina pašvaldības iesaistīt caur pašvaldību kongresu. **I.Barkāns** piekrīt, ka visefektīvāk iesaistīt pašvaldības ir caur šīm sanāksmēm, kuras noris vienu reizi mēnesī.

4. Sēdes noslēgums

I.Pļaviņa pateicas par komentāriem, ieteikumiem un idejām un atgādina nosūtīt komentārus līdz decembra sākumam. Un pasludina sēdi par slēgtu.

Sēdes noslēgums: 15:45

Padomes priekšsēdētāja:

_____
(I. Pļaviņa)

Protokolēja:

_____
(D. Lorence)

Ventspils, 13.11.2008.